COURRIER D'AMSTERDAM.

N°. 240.

MARDI, le 27 *Août* 1811.

INTÉRIEUR.

AMSTERDAM, *le* 26 *Août*.

L'INSTITUT de sciences, belles-lettres et arts de Hollande a ouvert aujourd'hui sa séance générale et annuelle dans la grande salle du Trippenhuis, que M. l'intendant-général des finances et du trésor public lui avait assignée à cette fin. M. le professeur *J. H. van Swinden*, présidait cette assemblée, qui s'est ajournée pour mardi prochain.

MINISTÈRE DES FINANCES.

Le Conseiller d'état, intendant-général des finances et du trésor impérial en Hollande, prévient le public qu'en vertu des instructions qu'il vient de recevoir de Paris, il fera traduire et publier incessamment tous les ouvrages ou manuels, d'une utilité reconnue et indispensables pour les habitans de la Hollande, du moment que la législation financière dé l'Empire remplacera le systême d'impôts actuel de la Hollande.

On s'efforcera de n'offrir au public que des écrits qui présentent d'une manière claire et méthodique les dispositions actuellement en vigueur et les instructions qui doivent servir de régle aux fonctionnaires.

Le premier recueil qui sera publié est intitulé *Manuel des contribuables, ou Recueil contenant les lois fondamentales, les décrets et les instructions ministérielles sur les contributions directes*, par M. *Dulaurens*, ouvrage qui vient de paraître récemment et qui a obtenu le suffrage de S. Exc. le ministre des finances.

Le public verra dans cette annonce le désir d'applanir d'avance les difficultés inséparables d'une grande reforme, et de la mettre à l'abri de la cupidité, en fixant ses regards sur ce qu'il y a de plus intéressant dans ce genre dont le choix est souvent difficile à defaut d'experience.

Le directeur de l'imprimérie du gouvernement établie à Amsterdam, fera la distribution aux libraires dans les principales villes.

Le 14 août 1811. GOGEL.

AVIS AU PUBLIC.

Cultivateurs et propriétaires de bestiaux.

Les S. *Gauthier Jean van Cleeff*, de la ville de Zwolle, département des Bouches-de-l'Issel, et *Dingman van der Vlicht*, de la commune de Zierickzée, département des Bouches-de-l'Escaut, tous les deux élèves hollandais à l'école impériale d'économie-rurale-vétérinaire d'Alfort, ont terminé leur cours et obtenu leur brévets d'artistes vétérinaires, conformément à l'avis qui en a été donné par son excellence le ministre de l'intérieur. On ne saurait trop les recommander aux autorités, aux cultivateurs et propriétaires de bestiaux, afin qu'ils puissent trouver les moyens d'excercer leur art avec les avantages qu'ils sont en droit d'espérer; l'on ne doute nullement de ceux que les pays où ils s'établiront pourront retirer des connaissances et de l'expérience qu'ils ont acquises.

Amsterdam, le 16 août 1811.

Le maître-des-requêtes intendant de l'intérieur en Hollande,
Le baron D'ALPHONSE.

POSTES AUX LETTRES.

AVIS AU PUBLIC.

Le public est informé que les affranchissemens forcés pour Hambourg, Brême, Lubeck, Oldenbourg, Lingen, et les autres bureaux des départemens de l'Ems-Supérieur, des Bouches du Wéser et des Bouches de l'Elbe, la Suède, le Danemarc, la Prusse, la Pologne, la Saxe et la Russie, indiqués dans l'avis au public, du 20 mars dernier, cesseront au 1er septembre prochain.

En conséquence toutes les lettres destinées pour ces pays, pourront être mises simplement à la boîte, les mardi, jeudi et samedi, à l'heure fixée pour le départ de la correspondance qui a lieu trois fois la semaine.

Les particuliers qui désireraient affranchir ces lettres, pourront se présenter au bureau des affranchissemens aux heures indiquées.

Amsterdam, le 22 août 1811.

Le directeur principal des postes,
L. M. DE CHAMBURE.

Il vient de paraître chez M. *Allart*, libraire, le premier volume de la collection des lois françaises qui par divers décrets de SA MAJESTÉ L'EMPEREUR ET ROI, sont déclarés exécutoires dans les départemens de la Hollande et autres réunis à la France; cette collection ayant le texte français en regard du hollandais, est imprimé avec approbation de son altesse sérénissime, monseigneur le prince archi-trésorier de l'Empire, duc de Plaisance, gouverneur-général des départemens de la Hollande.

COURIER VAN AMSTERDAM.

N°. 240.

DINGSDAG, den 27 *Augustus* 1811.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, *den* 26 *Augustus*.

HET institut van wetenschappen, letterkunde en kunsten van Holland heeft heden deszelfs algemeene en jaarlijksche zitting geopend in de groote zaal van het Trippenhuis, dat door den intendant-generaal van finantien en van de publieke schatkist te dien einde aan hetzelve was toegewezen. De professor *J. H. van Swinden*, presideerde deze bijeenkomst, welke tot dingsdag aanstaanden uitgesteld is.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De staatsraad, intendant-generaal der finantien en der keizerlijke schatkist in Holland, brengt ter kennis van het publiek, dat, ten gevolge der bevelen, welke bij hem zijn ontvangen, onmiddelijk onder deszelfs opzigt worden vertaald en uitgegeven alle zoodanige werken, als tot voorschrift en handleiding kunnen dienen aan de ingezetenen dezer departementen, op het naderende tijdstip der invoering van de finantiële wetten van het Rijk, in de afschaffing der actuële belastingen.

Men zal het publiek bij uitsluiting aanbieden, die schriften, welke op de duidelijkste en doelmatigste wijze doen kennen de thans bestaande wetten, en de instructie voor de ambtenaren.

Het handboek der contribuablen, of Verzameling van wetten, decreten en instructien, rakende de directe contributien (of beschreven middelen) door den heer *Dulaurens*, welke dezer dagen onder de goedkeuring van Z. E. den minister van finantien is in het licht verschenen, is alreeds onderhanden.

Het publiek zal in deze aankondiging opmerken het verlangen, om bij voorraad alle zwarigheden, van eene groote hervorming onafscheidelijk, uit den weg te ruimen, en haar te beveiligen tegen nutteloze uitgaven, door deszelfs aandacht te vestigen, op het geen alléén belangrijk is in dit vak te kennen, waarvan de keus vaak moeijelijk valt, bij gebrek aan ondervinding.

De directeur der gouvernements-drukkerij zal belast worden met de verzending en het debiet aan de boekverkoopers.

Den 14den augustus 1811. GOGEL.

BERIGT AAN HET PUBLIEK.

Landbouwers en eigenaars van vee.

De heer *Wouter Jan van Cleeff*, van Zwolle, departement der Monden van den IJssel, en *Dingman van der Vlicht*, van de gemeente van Zierikzee, departement der Monden van de Schelde, beide hollandsche kweekelingen ter keizerlijke schole van landhuishoud- en vee-artzenij-kunde te Alfort, hebben hunne studien voleind en hunne brevetten, als vee-artzen, overeenkomstig de daarvan gedane bekendmaking, door zijne excellentie den minister van binnenlandsche zaken, bekomen. Men kan dezelven niet genoeg aan de regerings-magten, aan de landbouwers en eigenaars van vee aanbevelen, opdat dezelve de middelen kunnen vinden, hun beroep met zoodanig voordeel uit te oefenen, als waarop zij regtmatige aanspraak maken kunnen; men twijfelt geenszins aan dat, hetwelk het land, alwaar zij zich nederzetten zullen, van de kennis en ondervinding, die zij verworven hebben, zal kunnen trekken.

Amsterdam, den 16den augustus 1811.

De rekwestmeester intendant van binnenlandsche zaken in Holland,
De baron D'ALPHONSE.

BRIEVEN-POSTERIJEN.

BERIGT AAN HET PUBLIEK.

Het publiek wordt verwittigd, dat met primo september aanstaande, zullen ophouden de bij het berigt aan het publiek van den 20sten maart ll. opgegevene gedwongene frankeringen der brieven voor Hamburg, Bremen, Lubek, Oldenburg, Lingen en de andere plaatsen, gelegen in de departementen van den Opper-Eems, Monden van de Wezer en Monden van de Elbe, Zweden, Denemarken, Pruissen, Polen, Saxe en Rusland.

Te dien einde kunnen alle brieven voor die landen in de bus worden gestoken, des dingsdags, donderdags en zaturdags, op het uur voor het vertrek van de correspondentie driemaal 's weeks vastgesteld.

Degenen, welke echter mogten verkiezen die brieven te frankeren, kunnen zich op de bepaalde uren aan het bureau der frankeringen vervoegen.

Amsterdam, den 22sten augustus 1811.

De directeur principaal der posterijen,
L. M. DE CHAMBURE.

Bij den heer *Allart*, boekverkooper, is thans in het licht verschenen het eerste deel van de verzameling der fransche wetten, die, bij onderscheiden decreten van ZIJNE MAJESTEIT DEN KEIZER EN KONING, voor de hollandsche en andere vereenigde departementen verbindende verklaard zijn. Deze verzameling, waarin de hollandsche vertaling tegen over den franschen tekst is geplaatst, is gedrukt met goedkeuring van zijne doorluchtige hoogheid den prins aarts-thesaurier des Rijks, hertog van Plaisance, gouverneur-generaal der hollandsche departementen.

La Haye, *le* 23 *Août.*

Par décret impérial du 27 juin 1811, ont été nommés membres du conseil-général du département des Bouches-de-la-Meuse:

MM. *A. P. Twent van Raaphorst*, comte de *Rosenburg*; le comte *de Bylandt*, chambellan; *Gevers d'Endegeest*, *de Monchy*, *Heldewier*, *Repelaer de Spykenisse*, *Collot d'Escury de Hynenoort*, *van Borcharen*, *Bylandt de Marienweerdt*, *Hoffman*, *van Oosthuyzen van Rysenborch*, *Roest d'Alkemade*, père; *de Wassenaar Opdam*, *O. P. Groeninx van Zoelen van Ridderkerk*, *Samuel G. Pichot de l'Espinasse*, *J. Valeton*, *Okhuysen*, *T. P. W. van Schuylenburg van Bommenede*, *Joh. Henr. van der Palm*, *Henri van Tompútte*, *Hendrik Onderwater*, *Samuel van Hoogstraten*, *Frederik van Leyden van Westbarendrecht* et *Stephanus Schaap*.

Le conseil-général a été installé hier par monsieur le baron *de Stassart*, préfet, et a nommé président M. *Twent van Raaphorst*, comte *de Rosenburg*, et secrétaire M. *van Leyden van Westbarendrecht*.

(*Journal des Bouches de la Meuse.*)

Enschede, *le* 20 *Août.*

Hier au soir, nous apperçumes vers le Nord un grand embrasement. Nous venons de recevoir ce matin la triste nouvelle que la ville de Vreden, située dans le département de la Lippe, arrondissement de Munster, est devenue la proye des flammes. A l'exception de quatorze maisons et de l'église de la paroisse, dite l'église de la comtesse, toute la ville est détruite. La grande tour de cette église ainsi que trois couvents ont été consumés par le feu. Malheureusement le jour précédent on avait fait écouler les eaux des fossés pour les nettoyer, ce qui a été cause qu'on était dans l'impossibilité d'arrêter les progrès de l'incendie, qui se propagea d'autant plus que la plupart des maisons de la ville sont couvertes en paille et étaient remplies à cette époque de la recolte récemment entassee.

(*Gazette d'Utrecht.*)

Paris, *le* 22 *Août.*

Lettres-patentes de S. M. I. et R.

NAPOLÉON, Empereur des Français, etc., etc.

A tous présens et à venir, salut:

Nos chers et amés les cardinaux, archevêques et évêques de notre Empire, nous ayant fait exposer, par notre ministre des cultes, que les actes émanés des assemblées du clergé de France ont toujours été revêtus d'un sceau particulier, et nous ayant, par cette raison, supplié de leur accorder des armoiries destinées à cet usage, nous avons bien voulu prendre leur demande en considération. En conséquence sur la présentation qui nous a été faite par notre cousin le prince archi-chancelier de l'Empire, de l'avis de notre conseil du sceau des titres, et des conclusions de notre procureur-général, voulant donner aux exposans un nouveau témoignage de notre bienveillance et de notre protection spéciale, nous avons, par ces présentes, signées de notre main, conféré et conférons aux cardinaux, archevêques et évêques, composant le concile national de Paris, le droit d'apposer aux actes émanés de leur assemblée, un sceau particulier, conforme aux armoiries spécifiées et coloriées aux présentes, et qui sont: de gueules, semé d'abeilles d'argent, à la croix treflée, cantonnée aux premier, deuxième et troisième d'une aigle éployée: le tout d'or; et au quatrième de la couronne de fer, aussi d'or; l'écusson surmonté et supporté des attributs épiscopaux; et pour légende du sceau: *Concilium nationale. Parisiis, anno* 1811.

Chargeons notre cousin le prince archi-chancelier de l'Empire de donner communication des présentes au sénat, de les faire transcrire sur ses registres, et d'y faire apposer notre grand sceau, en présence du conseil du sceau des titres. Car tel est notre bon plaisir.

Donné au palais de Saint-Cloud, etc.

(*signe*,) NAPOLÉON.

(*Journal de l'Empire.*)

Les nouvelles anglaises du 17 de ce mois sont de la teneur suivante:

Nous apprenons avec satisfaction que S. M. a complétement recouvré son appétit ordinaire; mais on prétend que cette circonstance peut ramener les accès de démence, retour qui nous donnerait les craintes les plus pénibles. Nous espérons, malgré cette assertion, que l'état de calme où se trouve S. M. sera de longue durée. Nous joignons ici les bulletins qui ont paru hier et aujourd'hui:

Windsor-Castle, le 16 août.

» Les symptômes de la maladie de S. M. sont encore aujourd'hui les mêmes."

Windsor-Castle, le 17.

» S. M. est entièrement dans le même état que celui où elle s'est trouvée depuis quelque tems."

Voici l'extrait d'une lettre d'un officier d'un des vaisseaux de l'escadre de sir *Joseph Yorke*.

En mer, lat. N. 44° 45', long. 19° 10'.

» Nous avons trouvé à la fin des vents favorables, et nous cinglons toutes voiles dehors, directement sur l'Amérique. Nous étendons notre ligne autant que possible, et nous chassons tout ce que nous appercevons. Le tems peut seul nous apprendre si notre destination est l'Amérique, ou bien si nous en avons une autre."

(*Moniteur.*)

Den Haag, *den* 23 *Augustus.*

Bij keizerlijk besluit van den 27sten junij 1811, zijn tot leden van den algemeenen raad van het departement der Monden van de Maas benoemd:

De heeren *A. P. Twent van Raaphorst*, graaf *van Rosenburg*, de graaf *van Bijlandt*, kamerheer; *Gevers van Endegeest*, de *Monchy*, *Heldewier*, *Repelaer van Spijkenisse*, *Collot d'Escury van Hynenoort*, *van Borcharen*, *Bijlandt van Marienweerdt*, *Hoffman*, *van Oosthuijzen van Rijsenborch*, *Roest van Alkemade*, de vader; *van Wassenaar Opdam*, *O. P. Groeninx van Zoelen van Ridderkerk*, *Samuel G. Pichot de l'Espinasse*, *J. Valeton*, *Okhuysen*, *T. P. W. van Schuijlenburg van Bommenede*, *Joh. Henr. van der Palm*, *Hendrik van Tomputte*, *Hendrik Onderwater*, *Samuel van Hoogstraten*, *Frederik van Leijden van Westbarendrecht* en *Stephanus Schaap*.

De algemeene raad is gister door den prefekt, baron *Stassart*, geïnstalleerd, en heeft tot president benoemd den heer *Twent van Raaphorst*, graaf *van Rosenburg*, en tot secretaris, den heer *van Leijden van Westbarendrecht*.

(*Dagblad der Monden van de Maas.*)

Enschede, *den* 20 *Augustus.*

Gister avond bespeurde men alhier, naar den kant van het Noorden, eenen fellen brand. Heden morgen ontving men de treurige tijding, dat de stad Vreden, departement van de Lippe, arrondissement Munster, 4 uren van hier, eene prooi der vlammen geworden was. De geheele stad, behalve 14 huizen en de gravinne- of kerspel-kerk, is vernield. De groote toren dier kerk en drie kloosters zijn mede in assche gelegd geworden. Ongelukkig had men daags te voren het water der grachten, om die te zuiveren, doen afloopen, waar door men buiten de mogelijkheid was gesteld, den brand te stuiten, welke des te sneller voortsloeg, doordien de meeste huizen met stroo gedekt en met den jongst ingezamelden oogst vervuld waren.

(*Utrechtsche courant.*)

Parys, *den* 22 *Augustus.*

Opene brieven van Z. K. en K. M.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, enz., enz.

Aan alle tegenwoordige en toekomende, salut:

Onze waarde en beminde, de kardinalen, aartsbisschoppen en bisschoppen van ons Rijk, ons door onzen minister van eeredienst ten hebbende doen voorstellen, dat de door de vergaderingen der geestelijkheid van Frankrijk uitgevaardigde akten altijd met een bijzonder zegel zijn voorzien geworden, en ons, uit dien hoofde verzocht hebbende, hun wapenschilden tot dat gebruik te verleenen, zoo hebben wij hunne vraag wel in aanmerking willen nemen. Dienvolgens, op het voorstel, aan ons gedaan door onzen neef den prins aartskanselier van het Rijk, op het advijs van onze raad van het zegel der titels, en op de besluiten van onzen procureur-generaal, aan de voorstellers een nieuw bewijs van onze welwillendheid en van onze bijzondere bescherming willende geven, hebben wij, bij deze tegenwoordigen, door onze hand geteekend, aan de kardinalen, aarts-bisschoppen en bisschoppen, uitmakende het nationaal-concilie van Parys, verleend en verleenen het regt, om op de door hunne vergadering uitgevaardigde akten een bijzonder zegel te stellen, overeenkomstig de wapenschilden bij deze tegenwoordigen omschreven en gekleurd, en welke zijn: keel (roodveld), met zilveren bijen bezaaid, met een geklaverd kruis; in de eerste, tweeden en derden hoek of kanton van het kruis een' arend met uitgespreide vleugels: alles van goud; en in den vierden hoek de ijzeren kroon, mede van goud; het schild is gekroond en wordt omgeven door de bisschoppelijke waardigheids-teekenen; en tot randschrift van het zegel: *Concilium nationale. Parisiis, anno* 1811.

Gelastende onzen neef den prins aarts-kanselier van het Rijk, van de tegenwoordigen aan den senaat mededeeling te doen, en dezelve op deszelfs boeken te doen overschrijven, en op dezelve ons groot zegel te doen stellen, ten overstaan van den raad van het zegel der titels. Want zoodanig is ons goedvinden.

Gegeven in het paleis van St. Cloud, enz.

(*geteekend*,) NAPOLEON.

(*Journal de l'Empire.*)

De engelsche berigten van den 17den dezer zijn van den volgenden inhoud:

Wij vernemen met genoegen, dat Z. M. volkomen zijnen gewonen eetlust heeft terug gekregen; maar men wil, dat die omstandigheid de aanvallen van onzinnigheid kan doen vernieuwen, eene instorting, die ons de treurigste vrees zou inboezemen. Wij hoopen echter, dat, niettegenstaande deze verzekering, de staat van rust, waarin Z. M. zich bevindt, van langen duur zal zijn. Wij laten alhier de bulletins van gister en van heden volgen:

Windsor-Castle, den 16den augustus.

» De kenteekenen van Zr. Ms. ziekte zijn nog heden dezelfde."

Windsor-Castle, den 17den.

» Z. M. is volkomen in denzelfden staat als waarin Hoogstdezelve zich sints eenigen tijd heeft bevonden."

Zie hier een uittreksel uit een' brief van een' officier, op eene der schepen van het smaldeel van sir *Joseph Yorke* dienende.

Op zee, op 44° 45' N. breedte, 19° 10', lengte.

» Wij hebben eindelijk gunstigen wind getroffen en stevenen, met volle zeilen regt op Amerika aan. Wij breiden onze linie zoo veel mogelijk uit, en maken jagt op alles, wat wij bemerken. De tijd alleen kan ons leeren, of onze bestemming naar Amerika is, of dat wij er eene andere hebben.

(*Moniteur.*)

VARIÉTÉS.

Extrait du recueil des causes célèbres, et des arrêts qui les ont décidées; rédigé par Maurice Méjan, *avocat en la cour de cassation et au conseil des prises.*

SUITE DU PROCES DE LA DAME LE VAILLANT.

(Voyez le Courrier, nº. 229, 237 et 239.)

SUITE DES DEBATS.

D. Ce que vous dites ne me paraît pas conforme avec ce que vous avez déclaré au préfet le 4 janvier, le même jour que vous avez écrit cette lettre: vous avez déclaré que vous aviez engagé la fille *Maynier* à s'adresser à *Adolphe* comme d'elle-même, et qu'elle a parlé à *Adolphe*; qu'*Adolphe* est venu chez vous, que vous lui avez expliqué vos desseins. J'ajoute que, le 4 janvier, vous avez écrit au préfet une lettre par laquelle, lui témoignant votre reconnaissance des procédés qu'il avait eus pour vous, vous ajoutez: »Tout ce que je vous ai dit hier est vrai." Examinons à présent si cette déclaration se concilie avec le système suivant lequel votre mari aurait été coupable sans que vous le fussiez. *R.* J'espérais que l'amitié nous aurait servis; mais les malheureux n'ont plus d'amis. Je voulais recevoir un mot de réponse de mon mari; j'étais tombée dans un désespoir horrible. Je fus à l'interrogatoire, où je m'accusai pour qu'on n'arrêtât pas mon mari.

D. Votre système est que vous vouliez qu'on n'arrêtât pas votre mari: mais que vous avez concouru avec lui à l'exécution d'un projet quelconque? *R.* J'y fus contrainte. Je ne vous dirai point ce qu'il a fait pour m'y forcer. Je vous demanderai la permission d'accuser mon mari le moins qu'il me sera possible; car ce sont des coups de poignard que je me donne dans le cœur. J'ai fait beaucoup de démarches inconsidérées; j'ai été poussée, excitée par des domestiques qui cherchaient à me perdre.

D. Est-ce vous qui avez fait à la fille *Maynier* la confidence que vous vouliez vous défaire de votre belle-mère? *R.* Certainement, je ne l'ai point faite, elle m'a persuadé que *le Vaillant* mourrait de douleur: elle m'a représenté le chagrin qu'il ressentait; elle me tira les cartes; elle me fit voir mon mari dans un tombeau, et me dit que sans moi il mourrait.

D. Vous avez parlé à *Adolphe*, vous l'avez fait venir chez vous? *R.* Je ne l'ai pas fait venir: il y vint, à la vérité, je ne sais par quel motif. Quand *Adolphe* venait, on parlait de tous ces projets sans penser qu'ils seraient exécutés; j'espérais toujours faire revénir mon mari ladessus.

D. Ainsi *Adolphe* ne vous a pas promis d'empoisonner votre belle-mère? Il n'avait pas de poison, il a fallu que quelqu'un lui en procurât. N'avez-vous pas couru chez plusieurs apothicaires pour vous procurer de l'arsenic? *R.* Je fus chez des apothicaires. Mon mari m'avait donné l'adresse de je ne sais quel apothicaire; j'y allai, mais point dans l'intention de rapporter de l'arsenic.

D. Qu'avez-vous demandé? *R.* J'ai démandé de la *mort-aux-rats*.

D. Un de ces apothicaires vous a vendu de la *mort-aux-rats*? *R.* Je ne crois point que ce soit moi qui l'ait demandée; *Mimi* (*) était avec moi; je ne pouvais qu'obéir à mon mari.

D. N'avez-vous pas vous-même fabriqué du vert-de-gris en faisant infuser de la monnaie de cuivre dans du vinaigre et du sel? *R.* Elle ne pourra pas prouver cela; c'est une chose infâme.

D. Dans le système de l'accusation, vous auriez mis une partie de ce vert-de gris dans un plat de haricots? *R.* Jamais l'idée ne m'en est venue.

D. Cependant, la fille *Maynier* s'en est plainte à vous, et vous lui avez dit que ce n'était qu'un essai, qu'il n'y avait pas de quoi lui faire du mal; et vous avez dit: »si une si petite quantité produit un effet pareil; jugez de ce que produirait une plus grande." *R.* Je n'ai jamais dit cela, jamais elle ne m'en a parlé. Elle me dit: »Les haricots d'hier ne valaient rien du tout; ils m'ont incommodée." Je m'apperçus que mon lait était bu; je pris cela pour une gourmandise, je n'y fis pas d'attention.

D. Vous venez de convenir que vous avez fait une course chez quelques apothicaires pour vous procurer de la *mort-aux-rats*: ne vous êtes-vous pas informée de l'effet que pourrait produire la noix vomique sur des hommes? *R.* Je ne saurois dire ce que j'ai dit; j'étais dans un trouble......

D. Il y a quelque trace dans l'instruction que vous avez fait la question: je conviens qu'il n'y a point de grand renseignemens; enfin, vous n'avez pas obtenu de poison à Paris, vous avez écrit pour vous en procurer? *R.* Non, monsieur.

(Nous passons ici tout ce qui a rapport à l'envoi du poison de Saint-Omer.)

D. *Adolphe* reçut deux paquets de poison, et fit l'observation qu'il n'y en avait peut-être pas assez? *R.* Je ne me rappelle pas qu'il ait dit cela.

D. Vous avez dit qu'il y en avait assez pour empoisonner dix personnes. *R.* Je ne crois pas avoir fait cette réponse.

D. Vous êtes convenue que le poison devait être mis, le 1er janvier au soir, dans le marc tiré au clair du café dont on se servirait le lendemain. Les témoins déclarent qu'on avaient choisi le moment où seraient chez mad. *Chénié* les filles *Lucotte*, auxquelles on pourrait attribuer cet événe-

(1) Nom de la fille *Maynier*.

MENGELINGEN.

Uittreksel uit de verzameling van beruchte processen, mitsgaders uit de vonnissen, waarbij dezelve beslist zijn; bijeen gebragt door Maurice Méjan, *advokaat bij het hof van cassatie en bij den prijsraad.*

VERVOLG VAN HET PROCES VAN MEVROUW LE VAILLANT.

(Zie den Courier, nº. 229, 207 en 239.)

VERVOLG DER DEBATTEN.

V. Hetgeen gij daar zegt, schijnt niet overeen te komen met hetgeen gij den 4den januarij, zijnde denzelfden dag waarop gij dien brief geschreven hebt, bij den prefekt verklaard hebt; aldaar verklaardet gij, dat gij het kamer-meisje *Maynier* had overgehaald, om zich als uit haar zelve tot *Adolf* te wenden en dat zij met *Adolf* gesproken hadt; dat *Adolf* bij u was gekomen, en dat gij hem uwe voornemens geopenbaard had. Ik voeg er bij, dat gij, den 4den januarij, eenen brief aan den prefekt hebt geschreven, waarin gij, hem uwe erkentenis betuigende voor de goede handelwijze, die hij ten uwen opzigte had in het werk gesteld, gij daar bij voegdet: » Alles wat ik u gister heb gezegd, is waar." Onderzoek nu eens, of deze verklaring overeenkomt met het systema, volgens hetwelk uw man schuldig zou geweest zijn, zonder dat gij zulks waart. *A.* Ik hoopte, dat de vriendschap ons zou gediend hebben; maar de ongelukkigen hebben geene vrienden meer. Ik wilde een woord antwoord van mijn' man hebben; ik was in eene vreesselijke wanhoop gevallen. Ik werd verhoord en beschuldigde aldaar mij zelve, op dat men mijn' man niet in hechtenis zou nemen.

V. Uw systema is dan, dat gij wildet, dat uw man niet in hechtenis kwame; maar dat gij echter met hem tot de uitvoering van eenig ontwerp hebt medegewerkt? *A.* Ik werd daartoe gedwongen. Ik kan u hetgeen hij gedaan heeft, om mij daartoe te dwingen, niet zeggen. Ik vraag u verlof, om mijn man zoo min mogelijk te mogen beschuldigen; want dat zijn dolksteken, die ik mij in het hart toebrenge. Ik heb vele onvoorzigtige stappen gedaan; ik werd daartoe verleid door dienstboden, die trachtten, mij ongelukkig te maken.

V. Hebt gij het kamer-meisje *Maynier* toevertrouwd, dat gij u van uwe schoonmoeder wildet ontdoen? *A.* Neen, zeker heb ik zulks niet gedaan; zij verzekerde mij, dat *le Vaillant* van droefheid zou sterven; zij bragt mij de smart, die hij gevoelde, onder het oog; zij lag de kaart voor mij; deed mij mijnen man in het graf zien, en zeide mij, dat hij zonder mij zou sterven.

V. Gij hebt *Adolf* gesproken, gij hebt hem tot uwent doen komen? *A.* Ik heb hem niet doen komen; hij kwam, het is waar, tot mijnent, maar ik weet niet, om welke oorzaak. Wanneer *Adolf* kwam, dan sprak men van alle die ontwerpen, zonder te denken, dat die zouden worden uitgevoerd; ik hoopte gedurig, mijnen man daarvan te zullen doen terug komen.

V. Zoo dat *Adolf* u niet beloofd heeft, uwe schoonmoeder te zullen vergiftigen? Hij had geen vergift, iemand moest hem zulks bezorgen. Hebt gij niet verscheiden apothekers rondgeloopen, om arsenicum te bekomen? *A.* Ik ging bij eenige apothekers; mijn man had mij het adres van ik weet niet welken apotheker opgegeven; ik ging daarheen, maar niet met inzigt, om arsenicum te halen.

V. Wat hebt gij aldaar gevraagd? *A.* Ik heb *rotten-vergift* gevraagd.

V. Een der apothekers heeft u *rotten-vergift* verkocht? *A.* Ik geloof echter niet, dat ik het gevraagd had. *Mimi* (1) kwam bij mij; ik kon niet anders dan mijn' man gehoorzamen.

V. Hebt gij zelfs geen spaansch-groen vervaardigd, door koperen munt in azijn en zout te leggen? *A.* Dat kan zij niet bewijzen; dat is eene schandelijke zaak.

V. Volgens de beschuldiging zoudt gij een gedeelte van dat spaansch-groen in eenen schotel met snijboonen gedaan gehad hebben? *A.* Nimmer is het denkbeeld daartoe bij mij opgekomen.

V. Middelerwijl heeft het kamermeisje *Maynier* zich deswegens tegen u beklaagd, en gij hebt haar gezegd, dat zulks slechts eene proeve was, dat er niet genoegzaam was geweest, om haar kwaad te doen, en gij hebt er bijgevoegd: » Indien eene kleine hoeveelheid zulk eene uitwerking te weeg brengt, wat zal dan eene groote niet doen?" *A.* Ik heb zulks nimmer gezegd, nimmer heeft zij mij daarvan gesproken. Zij zeide mij: » De snijboonen van gister deugden niet; zij hebben mij hinder toegebragt". Ik bemerkte, dat mijne melk opgedronken was; ik hieldt zulks voor eene snoeperij en gaf daar verder geen acht op.

V. Gij hebt daar zoo even bekend, dat gij bij eenige apothekers geweest waart, om u *rotten-vergift* te bezorgen; hebt gij niet gevraagd, welk uitwerksel de kraans-oogen op den mensch konden hebben? *A.* Ik kan niet zeggen, wat ik toenmaals gevraagd heb; ik bevond mij in eene ontroering......

V. Er is bij de instructie van het proces eenig spoor van, dat gij die vraag gedaan hebt; ik wil echter toestaan, dat deswegens geene sterke bewijzen zijn; eindelijk, gij hebt geen vergift in Parys kunnen bekomen, en gij hebt geschreven, om u zulks te bezorgen? *A.* Neen, mijnheer.

(Wij gaan alhier alles, wat tot het zenden van het vergift van Saint-Omer betrekking heeft, met stilzwijgen voorbij.)

V. *Adolf* ontving twee pakjes met vergift en merkte aan, dat er misschien niet genoeg zou zijn? *A.* Ik herinner mij niet, dat hij zulks gezegd heeft.

V. Gij hebt hem gezegd, dat er genoeg was, om tien personen mede te vergeven? *A.* Ik geloof niet, dat ik dat antwoord gegeven heb.

V. Gij hebt bekend, dat het vergift des avonds van den 1sten januarij in de koffij moest gedaan geworden zijn, waarvan men zich den volgenden dag zou bedienen. De getuigen verklaren, dat men het oogenblik uitgekozen zou hebben, waar in de jufvrouwen *Lucotte* zich bij mev. *Chénié* bevonden, aan welke men

(1) De voornaam van het kamer-meisje *Maynier*.

ment? *R.* C'est encore une infamie qui n'est jamais entrée dans ma tête.

D. N'avez-vous pas recommandé à *Adolphe* de jeter de vinaigre dans les casseroles, pour qu'en cas d'événement on attribuât l'empoisonnement au vert-de-gris et à la négligence de la cuisinière? *R.* Cela n'est jamais venu dans ma tête.

D. N'avez-vous pas dit à *Adolphe* que lorsque M. et mad. *Chénié* se debattraient, on enverrait chercher un médecin, et qu'il fallait qu'il restât bien long-tems pour que, dans cet espace, l'empoisonnement fit son effet? *R.* Jamais il n'entra de pareilles atrocités dans ma tête.

La longueur de l'interrogatoire ne nous permet pas d'en donner tous les détails: On se rappele que le jour où le poison devait être administré, mad. *le Vaillant* dînait chez mad. *Chénié*. Mad. *Chénié*, pour que le dessein fût bien constaté, avait fait placer deux témoins dans une chambre voisine de celle où la dame *le Vaillant* devait donner les dernières instructions à *Adolphe*; il paraît que l'un des témoins fit du bruit: mad. *le Vaillant*, se croyant trahie, se jeta aux genaux *d'Adolphe* pour qu'il lui rendît le poison, en disant qu'elle renonçait à tout.

La fin de l'interrogatoire a rapport à ces circonstances. le président lui demanda si elle avait entendu du bruit. *R.* Non, monsieur; si j'avais eu le bonheur d'entendre du bruit, je ne serais pas où je suis.

D. Il paraît que vous vous êtes jetée aux pieds d'*Adolphe*. *R.* Je ne me serais jamais humiliée au point de me jeter aux pieds d'un domestique. Voyant le refus qu'il me faisait, je me suis jetée à genoux, et ai prié la Divinité pour qu'il me rendît la boîte.

D. Quand vous vous seriez jetée à genoux, vous vous étiez humiliée en vous portant à un dessein extrêmement coupable. *R.* Je n'ai pas à me disculper; je suis extrêmement coupable: je ne sais a quoi l'attribuer: faiblesse, crainte, ou pusillanimité.

Madame *le Vaillant* fut acquittée, parce que la tentative d'empoisonnement n'avait pas été suivie d'un commencement d'exécution, et qu'elle n'avait pas été suspendue par des circonstances fortuites, indépendantes de la volonté de la femme *le Vaillant*.

(Dans un prochain numéro nous donnerons des extraits d'articles concernant cette intéressante cause publiés par les feuilles publiques dans le tems des séances de la cour d'assises.)

als dan de schuld zou hebben kunnen geven? *A.* Dit is almede eene schandelijke zaak, die mij nimmer in het hoofd is gekomen.

V. Hebt gij *Adolf* niet gezegd, dat hij azijn in de kastrollen moest werpen, op dat men, in geval van nood, het geval aan het daaruit ontstane spaansch-groen en aan de achteloosheid van de keuken-meid zou kunnen toeschrijven? *A.* Zulks is nimmer in mijn hoofd opgekomen.

V. Hebt gij niet tegen *Adolf* gezegd, dat men, zoo dra de heer en mevrouw *Chénié* pijn kregen, een' geneesheer zou doen halen, en dat hij als dan zeer lang moest uitblijven, op dat het vergift in dien tusschentijd deszelfs uitwerking kon hebben daan? *A.* Nimmer kwamen dergelijke ijsselijkheden bij mij op.

Dit verhoor is zoo lang, dat het ons onmogelijk is, alle de dere bijzonderheden daarvan op te geven. Men zal zich kunnen herinneren, dat den dag, waarop het vergift zou hebben moeten worden toegediend, mevr. *le Vaillant* bij mevr. *Chénié* ten was. Mevr. *Chénié* had, op dat het voornemen ter vergift goed mogt worden bewezen, twee getuigen doen plaatsen in kamer, naast die, waarin mevr. *le Vaillant* de laatste bevelen *Adolf* moest geven; het schijnt, dat een dier getuigen een rucht heeft gemaakt. Mevr. *le Vaillant* zich verraden wan wierp zich voor *Adolf* op de knieën, met de bede, dat hij het vergift zou terug geven, zeggende, dat zij het geheel ontwe gaf. Het einde van het verhoor heeft betrekking op die o digheid. De president vroeg haar, of zij geen gerucht had ge *A.* Neen, mijnheer, indien ik gelukkig genoeg geweest ware rucht te hooren, dan zou ik niet zijn, waar ik thans ben.

V. Het schijnt, dat gij u voor *Adolf* op de knieën gewo hebt? *A.* Ik zou mij nimmer in zoo verre vernederd heb mij voor een' knecht op de knieën te werpen. Ziende, dat aan mijn verlangen niet voldeed, heb ik mij op mijne knieën worpen, en heb de Godheid gebeden, dat mij de doos zou te gegeven worden.

V. En al had gij u op de knieën geworpen, gij had u ve derd, door u aan een zoo misdadig voornemen over te ge *A.* Ik kan mij deswegens niet verontschuldigen; ik ben schuldig en weet niet, waaraan zulks toe te schrijven: zwakte, vrees of kleingeestigheid.

Mevr. *le Vaillant* werd vrijgesproken, om dat de poging tot v giftiging niet door een begin van uitvoering was gevolgd, en dat niet door toevallige omstandigheden, welke van den wil van de vro van *le Vaillant* onafhankelijk waren, was verhinderd geworde

(In een volgend nommer zullen wij uittreksels geven uit artikel deze belangrijke zaak betreffende, welke, ten tijde der zitting van het cour-d'assises, in de openbare nieuws-papieren zijn plaatst geweest.)

De staatsraad, ridder van het Rijk, officier van het legioen van eer, intendant-generaal der finantien en van de keizerlijke schatkist in Holland, inviteert bij deze, alle comptabele ambtenaren der voormalige middelen te water, welke bij de suppressie dier middelen uit hunne respective posten zijn ontslagen en daarna van woonplaats veranderd, om binnen de kortst mogelijken tijd, hunne tegenwoordige woonplaatsen schriftelijk aan deze intendance op te geven, ten einde aan hun de akten van liquidatie en andere stukken, tot hunne voormalige administratie betrekkelijk, kunnen worden toegezonden.

Amsterdam, den 17den augustus 1811.

G O G E L.

GENERALE INTENDANCE DER FINANTIEN EN VAN DE KEIZERLIJKE SCHATKIST IN HOLLAND.

Aan de daarbij belanghebbenden wordt bij deze verwittigd, dat bij de ontvangers der beschreven middelen in de arrondissementen Harderwijk, Oudeberkoop, Dockum, Bolsward, Rinsumageest, Leeuwarden, Deventer, Zwolle, Kampen, Ootmarsum, Groningen, Hunsingo, Oldambt, Fivelingo, Westerwolde en Reiderland, Meppel, Leer, Aurich, Norden, Jever en Hattem, tegen behoorlijke quitantie en betaling der daar op verschuldigde zegel-gelden, zullen kunnen worden geligt de advijsbrieven voor zoodanige pretentien, anterieur aan het jaar 1810, als welke thans reeds in de termen zijn van te kunnen worden uitgegeven, en waar van door hen de afgifte op ieder derzelve kantoren is verzocht.

Terwijl, voor zoo verre hunne bedoelde pretentien niet mogten zijn bekend, of geheel of wel ten deele verworpen, als anderzins, deswegens, bij de voorschreven kantoren, door hen mede informatie zal kunnen worden erlangd.

Amsterdam, den 16den augustus 1811.

De rekwestmeester directeur van het grootboek der publieke schuld van Holland brengt, bij deze, ter kennisse van allen, dien het aangaat, dat, van den 2 tot en met den 6den september aanstaande, des morgens van 8 tot 2 uren, zal worden gevaceerd bij het eerste bureau van het grootboek, tot afgifte der certificaten, zoo wel voor renten, verschenen van 1 julij 1809 tot 22 september 1810, als voor het halfjaar, verschenen 22 maart 1811, van *kapitalen, rentende* $1\frac{1}{2}$ *ten honderd in het jaar*, en wel op de wijze bij des rekwestmeesters kennisgeving, van den 25sten maart ll., voorgeschreven;

Wordende een ieder herinnerd, dat, ten gevolge van het 6de art. der zoo evengemelde kennisgeving, aan diegenen, welke verzuimen mogten, derzelver certificaten, gedurende den gestelden tijd, te komen afhalen, of welker opgave van saldo niet in orde wordt bevonden, zoo mede aan diegenen, die hunne qualiteit niet alvorens bij het bureau van verificatie zullen hebben bewezen, geene afgifte van certificaten zal gedaan worden, dan na den afloop der geheele betaling.

Amsterdam, den 26sten augustus 1811.

De rekwestmeester directeur voorn.,
C. C. S I X.

P U B L I E K E F O N D S E N.

Beurs te Amsterdam. — *Maandag 26 Augustus.*

HOLLAND:	5	pct. rec. vrijw. neg., 1797,	$25\frac{1}{4}$ à $25\frac{5}{8}$ p
	$5\frac{1}{2}$	— rec. vrijw. neg., 1804,	
	6	— obligat., negot. van 40 mill., 1807,	$29\frac{3}{4}$ à $30\frac{1}{8}$
	6	— — 10 mill., 1809,	$30\frac{3}{4}$ à $31\frac{1}{8}$
	7	— certific., — 50 mill., 1808,	$19\frac{3}{4}$ à $20\frac{1}{4}$
	5	pct. dertig jarige renten, 1788,	
	5	— — renten, 1804,	$8\frac{1}{4}$ à $8\frac{3}{4}$
	$2\frac{1}{2}$	— inschr. op het grootb. doorl. schuld,	
	$2\frac{1}{2}$	pct. certificaten van dito,	12 à $12\frac{1}{4}$
	3	— nationale schuldbrieven	$13\frac{3}{4}$ à $14\frac{1}{4}$
	3	— — losrenten	$8\frac{1}{2}$ à 9
	$3\frac{1}{2}$	— — 1798,	$9\frac{1}{2}$ à 10
	$3\frac{1}{2}$	— — 1801,	$9\frac{1}{2}$ à 10
	4	— — domeinen,	
	5	— — 1802,	$13\frac{1}{4}$ à $13\frac{3}{4}$
	4	— — rescr., losb. na den vrede,	$11\frac{1}{4}$ à $11\frac{3}{4}$
		Domein papier,	$49\frac{3}{4}$ à $50\frac{1}{4}$
		Bons van het syndicaat,	$89\frac{3}{4}$ à $90\frac{1}{2}$
AMERIKA:	$5\frac{1}{2}$	— bij *Hope en comp.*, c. s.	93 à $93\frac{1}{2}$
SPANJE:	$5\frac{1}{2}$	— bij *Hope en comp.*, van 1807,	14 à $14\frac{3}{4}$
OOSTENRIJK:	5	— op de weenerbank, bij *Goll en comp.*	
	$4\frac{1}{2}$	— — —,	
	4	— — —,	
	5	— weener certificaten — —,	$16\frac{1}{2}$ à $16\frac{3}{4}$
RUSLAND:	5	pct. bij *Hope en comp.*,	$57\frac{1}{4}$ à $57\frac{3}{4}$
PORTUGAL:	5	— — *Hope en comp.*,	99 à 100
NAPELS:	6	— — *Hope en comp.*,	$92\frac{3}{4}$ à $93\frac{1}{2}$
ZWEDEN:	5	— — *Hogguer en Hasselgreen*	$34\frac{1}{2}$ à $35\frac{1}{2}$
SAXE:	5	— — *Braunsberg*,	101 à $101\frac{1}{2}$
PRUISSEN:	5	— bij de *weduwe Uberfeld en Serrurier*	$58\frac{1}{2}$ à 59
FRANSCHE FONDSEN:	5	—	
CERTIFICATEN:		van dito, 5 pct. bij *Ketwich en Voomberg*, enz.,	79 à $79\frac{1}{2}$

Beurs te Parys. — *Den 21sten Augustus.*

5 pCts. geconsol., interest doende met 22 maart 1811,	82 fr. 90 c.
— — interest doende met 22 september 1811,	80 fr. 35 c.
Aktien van de fransche bank, interest doende met 1 julij,	1248 fr. 25 c.

AAN HET BUREAU VAN DEN COURIER, *te Amsterdam.*